

"Norden för framtiden"

Riktlinjer och prioriteringar för 2022–2026

Om "Norden för framtiden"

Med utgångspunkt i riktlinjerna "Norden tillsammans 2021-2022" och med erfarenheterna av Coronapandemins påverkan på samhörighet och samarbete i Norden, initierade förbundsstyrelsen ett strategiskt förnyelsearbete för Föreningen Norden under hösten 2020. Arbetet har bedrivits stegvis under perioden mars 2021 till maj 2022 och har genomförts med samskapande metoder som involverat medlemmar, förtroendevalda och medarbetare på lokal, distrikts- och nationell nivå.

Genom enkäter, intervjuer, diskussionsunderlag, remissrundor samt digitala och fysiska dialogmöten har "Norden för framtiden" arbetats fram tillsammans med över hundra personer på olika nivåer i Föreningen Norden. "Norden för framtiden" formulerar både föreningens långsiktiga inriktning samt prioriteringar under den kommande 5-års perioden för både lokal och nationell nivå och antogs på fullmäktige 2022.

Introduktion

Föreningen Nordens ändamål är att främja och stärka samarbete i Norden och med dess omvärld. Föreningen är en partipolitiskt och religiöst obunden medlemsorganisation som är öppen för alla som delar dess ändamål och som vill verka för ett öppet, samverkande och hållbart Norden.

Föreningens medlemmar organiseras genom föreningens lokalavdelningar. Föreningens ändamål och uppdrag fastställs av medlemmarna i demokratisk ordning genom lokalavdelningar, distrikt, nationell förbundsstyrelse och fullmäktige. Föreningens högst beslutande organ är Fullmäktige.

Utgångspunkten för föreningen är att våra stora samhällsutmaningar delas över gränserna och att vi utvecklar bättre och mer framgångsrika lösningar på dessa tillsammans.

Målet för föreningens arbete är ett inkluderande och välutvecklat mellanfolkligt utbyte i Norden och med dess omvärld.

Föreningen Norden är en medlemsorganisation med lokal förankring i Sverige och som tillsammans med sina systerorganisationer i de nordiska grannländerna samverkar i Föreningarna Nordens Förbund. Föreningen Norden utvecklar och bedriver verksamhet för att främja och stärka samhörighet och samarbete i Norden, samt förvaltar och utvecklar samhällsuppdrag från Sveriges regering, Nordiska ministerrådet och EU-kommissionen.

Vision

Föreningen Nordens vision är:

"ett öppet, demokratiskt, samverkande och hållbart Norden som utvecklas för framtiden - av oss tillsammans."

Det är vår gemensamma framtida välfärd, fred och våra livsmiljöer som står på spel när samarbetet inte fungerar.

Föreningen Norden och omvärlden

Den nordiska samhörigheten och viljan att utveckla samarbetet över gränserna i Norden växte fram ur de erfarenheter som människor upplevt under första världskriget med insikten att vi i Norden är starkare och kan åstadkomma mer tillsammans än vad vi kan göra när vi arbetar var för sig. Nordiskt samarbete och samhörighet grundas på en till stora delar gemensam historia, gemensamma demokratiska värderingar och välfärdssamhällen, ömsesidig språkförståelse och en väv av nätverk och utbyten i civilsamhällets organisationer. Det har bidragit till ett brett och mångfacetterat kulturutbyte och en stark nordisk mellanfolklig samverkan, något som föreningen fortsatt vill stärka och främja.

Föreningarna Norden har sedan starten arbetat visionärt för nordisk integration, trygghet, säkerhet och en hållbar och demokratisk samhällsutveckling över gränserna i Norden. Föreningarnas arbete har bland annat resulterat i en gemensam arbetsmarknad och passunionen i Norden. Grundandet av Nordiska Rådet och Nordiska ministerrådet är också initiativ som Föreningen Norden varit drivande för att förverkliga.

Föreningen Nordens arbete utgår ifrån konkreta behov i samhället där samarbetet över gränserna är avgörande för att nå hållbara och framgångsrika lösningar som stärker vår gemensamma välfärd, säkerhet och våra levnadsvillkor i Norden.

De samhällsutmaningar som karaktäriserar den omvärld föreningen verkar i, och som är av särskilt intresse för föreningens arbete under 2022-2026:

- Det nordiska samhällskontraktet är under förändring. Värderingar vi tagit för givna; demokrati, tillit och öppenhet, är satta under press. Polariseringen ökar.
- Samarbete, samhörighet och rörelsefrihet i Norden har under decennier tagits för givna. Den ökade migrationen i samband med krigen i Syrien och Afghanistan i kombination med coronapandemin har satt hård press på samarbetet och rörelsefrihet i Norden. Medborgare har blivit lidande och skarpa krav på förbättringar i samarbetet har utkrävts.
- Nordiskt samarbete, framdrivet av civilsamhället och av medborgare i Norden, leds i huvudsak idag av Nordiska ministerrådet och Nordiska rådet. Avståndet mellan Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet och medborgarna är stort och arbetet saknar folklig förankring hos medborgarna.

- Egna nordiska erfarenheter har stor betydelse för intresset av nordiskt samarbete. Den nordiska identiteten och värderingarna behöver utvecklas, försvaras och återvinnas av varje generation.
- Norden, Arktis, Barents och Östersjöregionen står inför stora globala utmaningar. Det finns inga enkla lösningar på frågor som minskad biologisk mångfald, säkerhetsläget, klimatförändringar, ökad ojämlikhet och polarisering mellan människor.
- Samarbete, nya samarbetsformer och samarbetsförmågor är avgörande för att åstadkomma den omfattande samhällsomställningen vi tillsammans står inför.

Vi ser att Föreningen Norden har en avgörande roll att spela för att främja och utveckla mellanfolkligt utbyte som stärker och främjar samarbete i Norden under de kommande åren.

Programförklaring

Starkt och välutvecklat **mellanfolkligt utbyte** i Norden är en nyckel till tillit och samhörighet mellan människor, vilket skapar en hållbar och inkluderande samhällsutveckling.

Mellanfolkligt utbyte i Norden sker genom möten, dialog och samarbete över statsgränser på olika nivåer. Mellanfolkligt utbyte skapar bättre förutsättningar för oss att gemensamt bidra till lösningar på våra stora samhällsutmaningar i Norden, Arktis, Barents och Östersjöregionen.

Mellanfolkligt utbyte i Norden skapar bättre förutsättningar genom att det:

- ökar tillit och samhörighet samt utvecklar relationer mellan människor över landsgränserna,
- stärker kulturell och språklig förståelse och kännedom om varandra,
- utvecklar våra förmågor att samarbeta och lösa gemensamma utmaningar.

Mellanfolkligt utbyte sker på alla nivåer över gränser genom:

Möten

Möten mellan människor utvecklar relationer som ökar förståelse för och kunskap om varandra och våra gemensamma utmaningar.

Dialog

En stadigvarande dialog och strukturerad relation som över tid ger ett systematiskt utbyte av kunskap och erfarenheter.

Samarbete

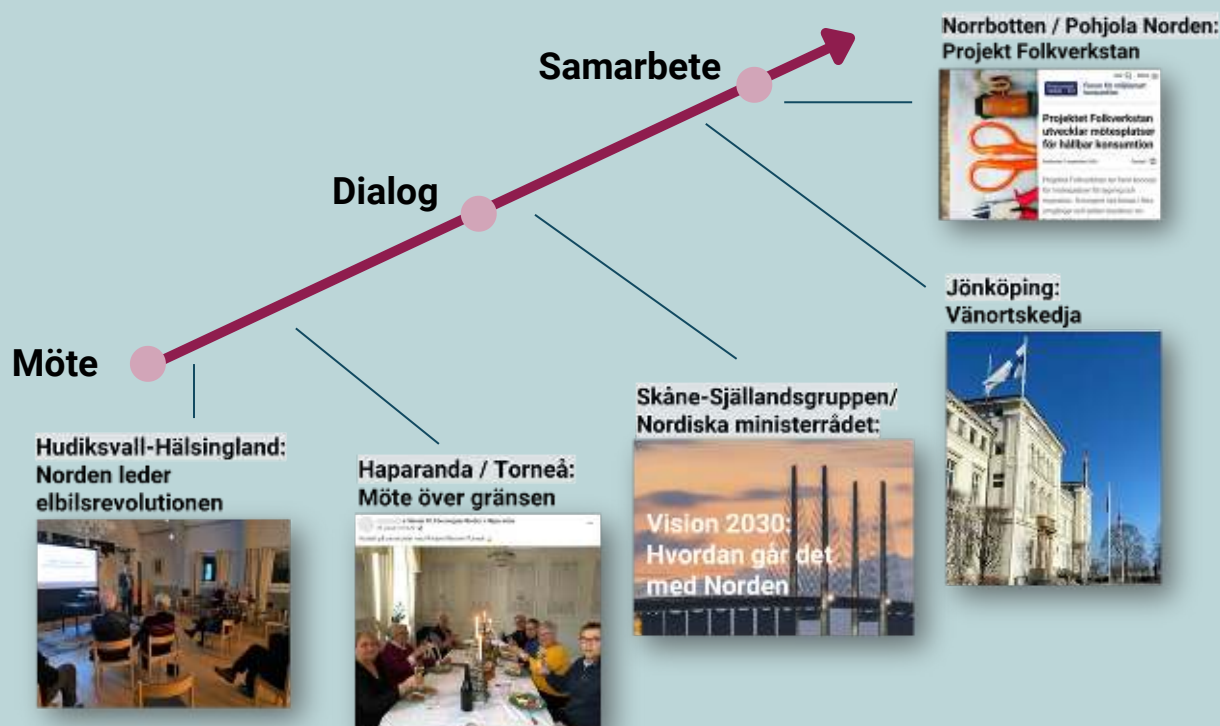
Skär över tid, löser gemensamma utmaningar och ger konkreta resultat.

Mötet över gränserna, på individ- eller organisationsnivå, utgör första steget mot dialog och samarbete. Som organisation strävar föreningen mot att ständigt fördjupa och utveckla samarbetet på alla nivåer för att på så sätt åstadkomma ökad integration och samhällsnytta i Norden och i omvärlden.

Föreningen Nordens arbete med mellanfolkligt utbyte på lokal och regional nivå bedrivs idag genom en bred palett av aktiviteter och insatser.

Vänortsutbyten är ett exempel på lokala och regionala mellanfolkliga samarbeten som haft stor betydelse för det mellanfolkliga utbytet i Norden. Mellanfolkliga samarbeten på lokal och regional nivå är avgörande för att stärka relationerna och solidariteten över gränserna i Norden.

Föreningen ska med kraft främja mellanfolkliga samarbeten som vänortsutbyten samt bidra till utvecklingen av nya former för mellanfolkligt samarbete på lokal och regional nivå.

Föreningen Nordens uppdrag och verksamhet

Föreningen Nordens verksamhet syftar till att främja och stärka samhörighet och samarbete i Norden. Sveriges Regering, Nordiska Ministerrådet och EU-kommissionen finansierar verksamhet och projekt på nationell nivå.

Extern finansiering mobiliseras också för andra konkreta insatser i enlighet med föreningens syfte för att stärka exempelvis nordiska värderingar, demokrati, mobilitet och delaktighet bland unga.

Föreningen Norden är huvudman för Stiftelsen Nordens Biskops Arnö, som förvaltar och utvecklar den nordiska bildningstraditionen. Stiftelsen bedriver verksamhet för att främja utbyte av erfarenheter och kunskaper och skapa en djupare förståelse för våra likheter och skillnader i Norden.

Föreningen ska under 2022–2026

- Fortsatt utveckla verksamhet som bidrar till att uppfylla föreningens ändamål och förverkliga föreningens vision.
- Fortsatt utveckla samhällsrelevant verksamhet i dialog och samverkan med kommuner, regioner, staten, EU och andra demokratiska organ som vill främja samarbete i Norden. Detta i syfte att utveckla och stärka samverkan och synergier mellan verksamheten på lokal, regional, nationell, nordisk och Östersjöregional nivå.
- Fortsatt öka och stärka samverkan och utbytet med Biskops Arnö Nordens Folkhögskola och Nordens Fotoskola i arbetet med att öka intresset och den ömsesidiga förståelsen för nordiska språk, kultur och litteratur i Norden.
- Fortsatt utveckla och stärka samarbetet med föreningens systerorganisationer och Föreningarna Nordens Förbund. Att verka för att öka förbundens gemensamma opinionsbildning för att säkerställa långsiktig finansiering för de frågor som är av särskild vikt för föreningarna, stärka ömsesidig språkförståelse i Norden, samt för förverkligandet av en öppen, samverkande och hållbar region.
- Fortsatt upprätthålla goda relationer med befintliga finansiärer och utveckla relationer med nya för att skapa en långsiktighet och en stabil finansiell grund med diversifierade intäktskällor.

Prioriteringar 2022–2026

Prioriteringar för arbetet på lokal och distriktsnivå under 2022–2026:

- Att i högre utsträckning bedriva verksamhet inom mellanfolkligt utbyte i Norden genom möten, dialog och samarbete för en breddad målgrupp. Att sträva efter att fördjupa och utveckla arbetet över tid.
- Att i arbetet med det mellanfolkliga utbytet involvera och samarbeta med andra, exempelvis det lokala föreningslivet, intresseorganisationer, näringslivet, studieförbund och akademi samt kommun och region.
- Att verka för en tillgänglig och sammanhållen bild av Föreningen Nordens hela verksamhet. Exempelvis genom att i sin kommunikation använda sig av aktuell information om Föreningen Nordens uppdrag och verksamhet, föreningens uppdaterade grafiska profil och logga, samt nyttjande av webben norden.se.

Prioriteringar för förbundets arbete under 2022–2026:

- Att vidareutveckla nya former för engagemang och involvering i arbetet med mellanfolkligt utbyte i Norden i samarbete med olika målgrupper och med särskilt fokus på ungdomar och yngre vuxna.
- Att vidareutveckla former för samhällsdialoger och opinionsbildning om samhörighet, samarbete och om framtiden i Norden, Arktis, Barents och Östersjöregionen.
- Att vidareutveckla former för att öka lärandet om- och intresset för Norden, samt om det mellanfolkliga utbytets betydelse för samhörighet och samarbete i Norden, Arktis, Barents och Östersjöregionen.
- Att främja och stödja utveckling av lokalavdelningarnas arbete med mellanfolkligt utbyte, med särskilt fokus på att vidareutveckla former för det mellanfolkliga samarbetet, exempelvis genom att tillgängliggöra finansiella stödstrukturer, forum för erfarenhetsutbyte och dialog, samt förmedla "best practice", nätverk och kontakter.
- Att involvera fler målgrupper i arbetet för ett inkluderande och välutvecklat mellanfolkligt utbyte. Att arbeta tillsammans med individer, nätverk, näringsliv, offentliga aktörer, civilsamhällesorganisationer och akademien.